सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५(३) र नियमावली २०६५ को नियम (३) बमोजिम सार्वजनिक गरिएको

स्वतः प्रकाशन (Pro-active Disclosure)

आ.व. २०७९/८० को चौथो त्रैमासिक एवंम वार्षिक प्रतिवेदन

वार्षिक विवरण

सूचना सार्वजनिक गरेको मिति : २०८० श्रावण

१. निकायको स्वरुप र प्रकृति : नेपालमा कारागार व्यवस्था

नेपालमा कारागार (जेल) को इतिहास वि.सं.१९७१ बाट सुरु भएको हो । नेपालको पहिलो कारागार हालको कारागार कार्यालय, जगन्नाथदेवल, काठमाडौं हो ।यसलाई सुरुमा सदर जेल भनिन्थ्यो । पहिले जेल मुख्तियारको मातहतमा रहन्थ्यो र त्यसको प्रमुख "रोलवाला जर्नेल" रहने व्यवस्था थियो । २००७ साल पश्चात कारागार प्रशासन गृह मन्त्रालय अन्तर्गत रहने व्यवस्था भयो । काठमाडौं उपत्यकाका कारागारहरुको उपत्यका अंचल कमिशनर र जिल्लास्थित कारागारहरुको प्रशासन बडाहाकिमको प्रत्यक्ष निर्देशन र नियन्त्रणमा सञ्चालन भएको पाइन्छ ।

तत्कालिन समयमा नेपालको अञ्चल तथा जिल्लाको विभाजन (१४अञ्चल र ७५ जिल्ला) पश्चात यो स्थानीय प्रशासनको नियन्त्रण र निर्देशनमा हुनथाल्यो । २०१९ सालमा कारागार सम्बन्धी व्यवस्था गर्न कारागार ऐन, २०१९ निर्माण भयो । हाल कारागार ऐन, २०१९ खारेज भई कारागार ऐन, २०७९ मिति २०७९ असोज ९ गते देखि लागू भएको छ। कारागार ऐन, २०७९ को दफाले दिएको अधिकार प्रयोग गरी कारागार प्रशासनलाई व्यवस्थित र नियमित गर्न कारागार नियमावली, २०२० को पन्ध्रौ संशोधन तर्जुमा भै मिति २०७९ पौष १८ गते देखि लागू भएको छ। गृह मन्त्रालयको कारागार व्यवस्थापन महाशाखाद्वारा सम्पादन भई आएको कारागार व्यवस्थापन तथा प्रशासन सम्बन्धी कार्यहरू प्रभावकारी एवं सवल बनाउन २०५० साल श्रावण १ गतेदेखि गृह मन्त्रालय अन्तर्गत केन्द्रीय तहमा कारागार व्यवस्थापन विभागको स्थापना भएको हो । तत्पश्चात कारागार व्यवस्थापन र प्रशासन सम्बन्धी काम कारागार व्यवस्थापन विभाग अन्तर्गत हुँदै आएको छ ।स्थानीय तहमा कारागार कार्यालयमा सम्बन्धित जिल्लाको प्रमुख जिल्ला अधिकारीको प्रत्यक्ष निर्देशन र नियन्त्रणमा रहने व्यवस्था छ।

नेपालमा हाल ७७ जिल्ला मध्ये धनुषा, बारा, भक्तपुर, पूर्वी रुकुम र पूर्वी नवलपरासी गरी पाँच जिल्ला बाहेकका ७२ जिल्लामा ७४ वटा कारागारहरु रहेका छन् । बाँकेको नौबस्तामा पनि नयाँ कारागार भवन तयार भएको छ।एकै जिल्लामा दुईवटा कारागार सञ्चालन भएका जिल्लाहरु दाङ र काठमाडौं हुन् । दाङ जिल्लामा घोराही र तुल्सीपुर तथा काठमाडौं जिल्लामा जगन्नाथदेवल र डिल्लीबजारमा कारागारहरु रहेका छन् । नेपालमा हाल मोरङ, पर्सा, भक्तपुर, मकवानपुर, कास्की, रुपन्देही, बाँके र डोटी गरी ८ वटा बालसुधार गृहहरु संचालनमा रहेका छन् ।

२. निकायको काम, कर्तव्य र अधिकार: कारागार व्यवस्थापन विभागका कार्यहरू :

कारागार व्यवस्थापन सम्बन्धी काम गर्ने केन्द्रीय निकायको रुपमा कारागार व्यवस्थापन विभागको स्थापना भएको हो। गृह मन्त्रालय अन्तर्गत रहेको कारागार व्यवस्थापन विभागले गर्ने कार्यहरुलाई निम्न बुँदामा उल्लेख गर्न सकिन्छ ।

१. कारागार व्यवस्थापनसंग सम्बन्धित आवश्यक नीति तर्जुमा गरी मन्त्रालय समक्ष पेश गर्ने।
२. बन्दीको सेवा सुविधा लगायत विषयमा आवश्यक मापदण्ड निर्धारण गर्ने।
३. कारागारलाई सुधारगृहका रुपमा विकास गरी बन्दीलाई मनोसामाजिक परामर्श सहित उत्पादनको कार्यमा लगाउन आवश्यक योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने ।
४. बन्दी स्थान्तरणको लागि आधार तथा मापदण्ड निर्धारण गर्ने।
५. कारागारलाई लैङ्गिमैत्री तथा अपाङ्गमैत्री बनाउन आवश्यक संरचनात्मक तथा व्यवस्थापकीय कार्य गर्ने ।
६. प्रचलित कानून बमोजिम कैदकट्टा सम्बन्धी कार्य गर्ने।
७. कारागारको अनुगमन, निरीक्षण र सुपरिवेक्षण गर्ने।

३. कारागार कार्यालयहरुको दरबन्दी विवरण

क्र.सं.	रा.प. द्वितीय	रा.प. तृतीय			रा.प.अनं. प्रथम				रा.प.अनं. द्वितीय					श्रेणी विहिन
१	उप सचिव	शा.अ.	ले.अ.	प्रा.(मे.अ.)	ना.सु.	ले.पा.	प्रा.(सि.अ.हे.व.)	क.अ.	खरीदार	स.ले.पा.	अ.न.मी.	स.क.अ.	का.स.	ह.स.चा.
२	७	५८	१	१	८२	१६	७४	९	७१	५७	४	६१	३४२	३३

अन्य

१	केन्द्रीय कारागार अस्पताल	मे.सु. -१, रेडियोलोजिष्ट -१, साईकाट्रिक विशेषज्ञ -१, डर्मालोजिष्ट -१, जनरल फिजिसियन - २, जनरल सर्जन -२, ल्याव टेक्नोलोजिष्ट -१, नर्सिङ अधिकृत -१, शाअ-१, हे.अ. ३, रेडियोग्राफर -२, ल्याब टेक्निसियन - १, स्टाफ नर्स -१२, मेडिकल रेकर्डर -१, फार्मेसी सहायक -२, वा.मे. ओभरसियर-१, नेत्र सहायक -१, डेण्टल सहायक -१, स.क.अ-२, अ.हे.ब.-२, खरिदार-१, मे.अ.-६, ना.सु-३, क.अ.-१ ले.पा.-१, ह.स.चा.-३, का. स. १४, ।
२	मनोसामाजिक अपाङ्ग बन्दी अस्पताल	कन्सल्टेन्ट साइक्याट्रिक- १, मे.अ.-२ शा.अ.-१ ना.सु.-१ ले.पा.-१, स.क.अ.-१, अ.न.मी.-२, हे.अ. -२, अ.हे.व. -२, ह.स.चा.-१, का.स.-२,

४. कारागार व्यवस्थापन विभाग तथा कारागार कार्यालयहरुबाट प्रदान गरिने सेवाहरु

कारागार व्यवस्थापन विभाग

नागरिक बडापत्र (Citizens Charter)

सेवा सुविधाको विवरण	आवश्यक पर्ने कागजपत्रहरु प्रमाणहरु	शुल्क/दस्तुर	लाग्ने समय	जिम्मेवार पदाधिकारी शाखा /फाँट	गुनासो सुन्ने अधिकारी	कैफियत
१. न्यायिक तथा अर्धन्यायिक निकायहरुको आदेशले कारागारहरुमा आउने थुनुवा, कैदी बन्दीहरुको अभिलेख राख्ने।	थुनामा पठाउने निकायको स्पष्ट आदेश हुनुपर्ने।	नि:शुल्क	तुरुन्त	जेलर (सम्बन्धित कारागार)	प्र.जि.अ.	
२. i) बन्दीहरुको सिदा व्यवस्था। चामल ७०० ग्राम र ८० रुपैयाँ। ii) नाबालकलाई - ७ महिनादेखि १ वर्षका लागि १०० ग्राम र ५० रुपैयाँ। १-३ वर्षका लागि १५० ग्रा. र ५० रुपैयाँ। ३-५ वर्षका लागि २०० ग्रा. र ५० रुपैयाँ। ५-७ वर्षका लागि २५० ग्रा. र ५० रुपैयाँ ७-१२ वर्षका लागि ४५० ग्रा र ५० रुपैयाँ। १२ वर्ष माथिका लागि ६०० ग्रा. चामल र ५० रुपैयाँ। iii) दशैँ खर्च प्रतिवर्ष रु ३००। iv) स ुत्केरी खर्च रु २०००।	बन्दीको अभिलेख	नि:शुल्क		जेलर (सम्वन्धित कारागार)	प्र.जि.अ.	
३. बन्दीहरुका लागि लत्ता कपडा उपलब्ध गराउने। ७ व ैशाख र कार्तिकमा गरी वर्षको २ पटक लगाउने कपडा। २ वर्षमा १ पटक ओढ्ने ओछ्याउने कपडा पाउने।	बन्दीको अभिलेख	नि:शुल्क	तोकिएको निर्दिष्ट समयमा वितरण हुने।	जेलर (सम्वन्धित कारागार)	प्र.जि.अ.	
४. बन्दीहरुलाई स्वास्थ्योपचार, मनोरञ्जन, शिक्षा, सदाचार,सिपविकास समेतका अवसर दिलाउने।	बन्दीको अभिलेख	नि:शुल्क	स्वास्थ्योपचार तुरुन्तै र अन्य आवश्यकता अनुसार।	जेलर (सम्वन्धित कारागार)	विभाग	
५. बन्दीगृह लगायत भौतिक संरचनाको निर्माण, मर्मत संभारको प्रवन्ध।	बन्दीगृह र भौतिक अवस्थाको स्पस्ट स्थितिका आधारमा	आवश्यक्ता अनुसार	नियमित रुपमा	सम्वन्धित कारागार प्रशासन	विभाग	

सेवा सुविधाको विवरण	आवश्यक पर्ने कागजपत्रहरु प्रमाणहरु	शुल्क/दस्तुर	लाग्ने समय	जिम्मेवार पदाधिकारी शाखा /फाँट	गुनासो सुन्ने अधिकारी	कैफियत
६. (क) बन्दीहरुको शतप्रतिशत कैद मुक्त भएको आदेश दिने।	जेलरबाट परमाणित भै आएको छुट पाउने सिफारिस।	नि:शुल्क	७ दिन अगावै कारागार कार्यालयले विभागमा पठाउनुपर्ने।	जेलर, प्र.जि.अ.	गृह मन्त्रालय	
(ख) राष्ट्रिय पर्व तथा अन्य महत्वपूर्ण उत्सवहरुको उपलक्ष्यमा हुने कैद माफी मिनाहा तथा छुट।	बन्दीहरुको अभिलेखको आधारमा असल चालचलन सहितको सम्वन्धित जेलर र प.जि.अ. को सिफारिस	नि:शुल्क	बन्दीहरुको अभिलेखको आधारमा असल चालचलन सहितको सम्वन्धित जेलर र प.जि.अ. को सिफारिस कारण सहित जेलर र पर.जि.अ.को सिफारिस	कारागार व्यवस्थापन विभाग	गृह मन्त्रालय	
७. बन्दीहरुको सामूहिक माग, निवेदन आदि सम्बन्धित निकायमा पठाउने व्यवस्था गर्ने।	कारण सहित जेलर र प्र.जि.अ.को सिफारिस	नि:शुल्क	जेलर र प्र.जि.अ. को सिफारिस	निर्देशक	महानिर्देशक	
८. बाल बिज्याईका एवं बन्दीका साथमा रहेका आश्रित हरुलाई क्रमशः बालसुधार गृहमा राख्न संस्थाहरुसँग सम्पर्क र समन्वय गरी आवश्यक व्यवस्था गर्ने।	जेलर र प्र.जि.अ. को सिफारिस	नि:शुल्क	कारागार नियमावली एवं नेपाल सरकारले तर्जुमा गरेको नीति निर्देशन अनुरुपको प्रक्रिया पुष्याउनुपर्ने।	जेलर	जिल्लामा प्र.जि.अ. र विभागमा महानिर्देशक	
९, बन्दीका आफन्त, मित्रहरु, कानून व्यवसायीहरु तथा विभिन्न राष्ट्रिय अन्तराष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाका प्रतिनिधिसमेतलाई बन्दीहरुसँग भेटघाटको व्यवस्था मिलाउने।	कारागार नियमावली एवं नेपाल सरकारले तर्जुमा गरेको नीति निर्देशन अनुरुपको प्रक्रिया पुष्याउनुपर्ने।	नि:शुल्क	सम्वन्धित व्यक्तिको निवेदन /कारण सहितको जेलर र प्र.जि.अ.को सिफारिस	जेलर	प्र.जि.अ.	
१०. कारागारमा रहेका बन्दिहरुको स्थानान्तरण।	सम्वन्धित व्यक्तिको निवेदन/कारण सहितको जेलर र प्र.जि.अ.को सिफारिस	नि:शुल्क		जेलर/प्र.जि.अ.	महानिर्देशक	

५. कारागार व्यवस्थापन विभागको संगठनात्मक संरचना र दरबन्दी

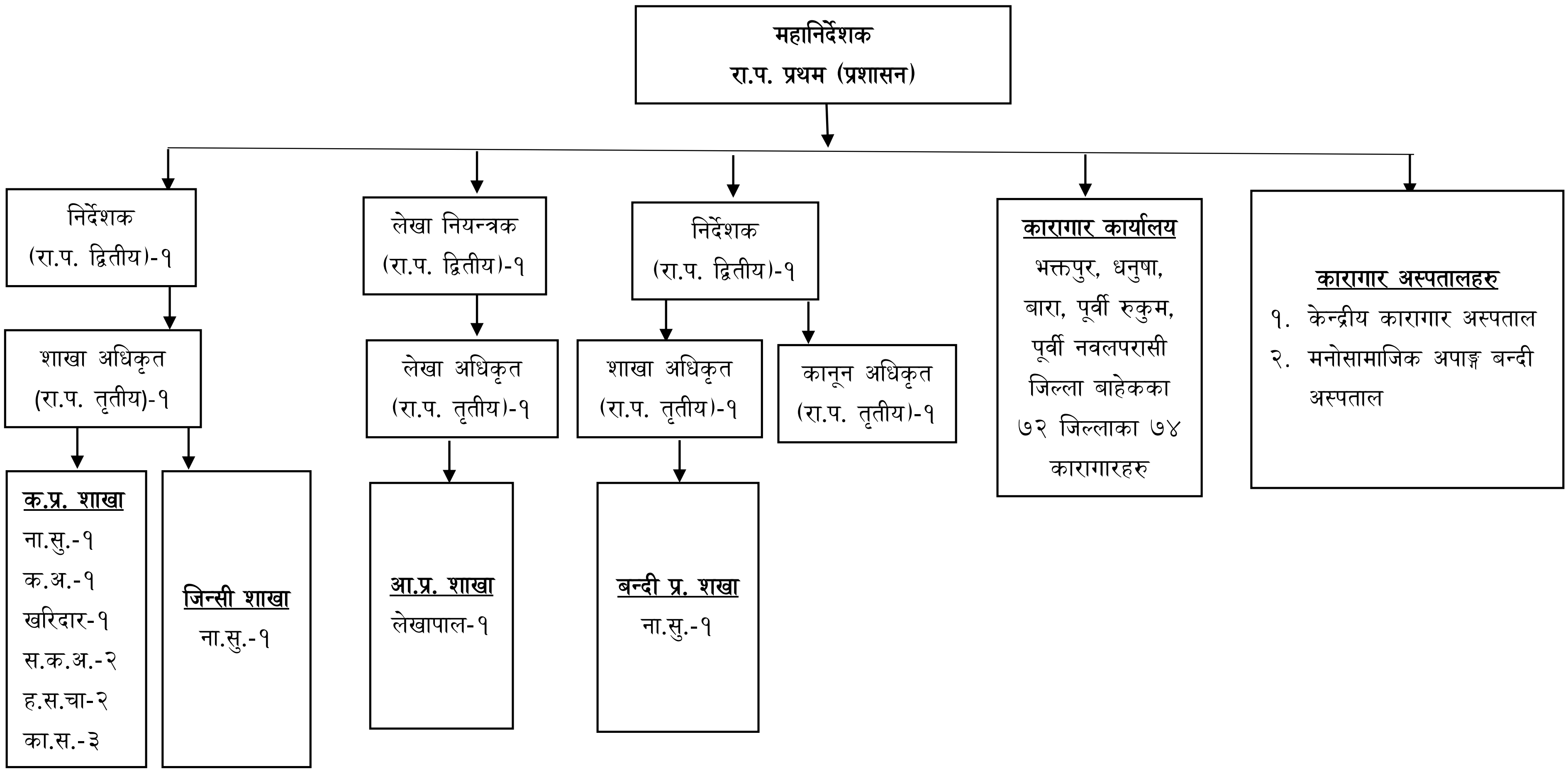

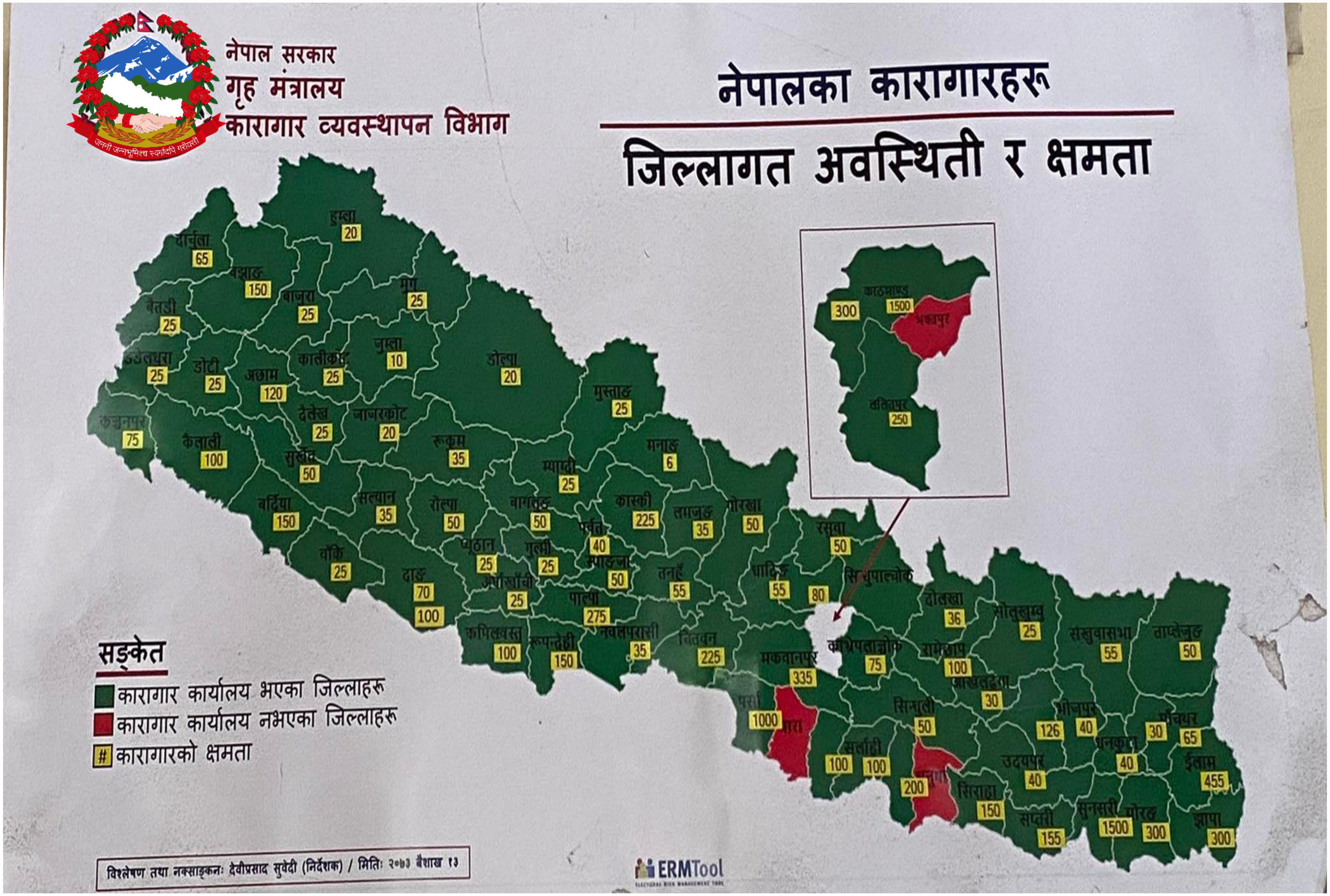
नेपाल सरकार
गृह मंत्रालय
कारागार व्यवस्थापन विभाग
नेपालका कारागारहरू
जिल्लागत अवस्थिती र क्षमता
सङ्केत
कारागार कार्यालय भएका जिल्लाहरू
कारागार कार्यालय नभएका जिल्लाहरू
कारागारको क्षमता
हुम्ला 20
दार्चुला 65
बझाङ 150
बाजुरा 25
मुगु 25
बैतडी 25
जुम्ला 10
डोल्पा 20
डडेलधुरा 25
डोटी 25
अछाम 120
कालीकोट 25
मुस्ताङ 25
कञ्चनपुर 75
कैलाली 100
दैलेख 25
जाजरकोट 20
रूकुम 35
मनाङ 6
सुर्खेत 50
म्याग्दी 25
बर्दिया 150
सल्यान 35
रोल्पा 50
बागलुङ 50
कास्की 225
लमजुङ 35
गोरखा 50
पर्वत 40
रसुवा 50
बाँके 25
दाङ 70
100
प्युठान 25
गुल्मी 25
स्याङ्जा 50
तनहुँ 55
धादिङ 55
80
सिन्धुपाल्चोक
अर्घाखाँची 25
पाल्पा 275
दोलखा 36
सोलुखुम्बु 25
संखुवासभा 55
ताप्लेजुङ 50
कपिलवस्तु 100
रूपन्देही 150
नवलपरासी 35
चितवन 225
मकवानपुर 335
काभ्रेपलाञ्चोक 75
रामेछाप 100
ओखलढुंगा 30
पर्सा 1000
सिन्धुली 50
भोजपुर 126 40
धनकुटा 40
तेह्रथुम 30
पाँचथर 65
सर्लाही 100 100
उदयपुर 40
इलाम 455
200
सिराहा 150
सप्तरी 155
सुनसरी 1500
मोरङ 300
झापा 300
काठमाण्डु 300 1500
भक्तपुर
ललितपुर 250
विश्लेषण तथा नक्साङ्कनः दैवीप्रसाद सुवेदी (निर्देशक) / मितिः २०७३ बैशाख १३
ERMTool

६. सेवा प्रदान गर्ने जिम्वेवारी र कर्मचारी विवरण

क) कारागार व्यवस्थापन विभागको कर्मचारी विवरण र जिम्मेवार शाखा

सि.न.	नाम	पद	जिम्मेवारी	सम्पर्क न.
१	श्री चक्रपाणी पाण्डे	महानिर्देशक		9851140007
२	श्री सागर शाह	निर्देशक	प्रशासन तथा योजना	9851332594
३	श्री कमल प्रसाद पाण्डे	निर्देशक	बन्दी प्रशासन	9855047777
४	श्री केशव प्रसाद प्रसाई	उपसचिव (लेखा)	आर्थिक प्रशासन	9851332595
५	श्री रामचन्द्र शिवाकोटी	शाखा अधिकृत	प्रशासन तथा योजना	9851208129
६	श्री राजेन्द्र कुमार गौतम	शाखा अधिकृत	बन्दी प्रशासन	9851209129
७	श्री तुल बहादुर खड्का	कानून अधिकृत	कानून	
८		लेखा अधिकृत	आर्थिक प्रशासन	
९	श्री जानकी शर्मा गौतम	नायव सुब्बा	प्रशासन तथा योजना	
१०	श्री विश्वविजय पाण्डे	नायव सुब्बा	बन्दी प्रशासन	
११	श्री दुर्गा देवी कोइराला	नायव सुब्बा	जिन्सी	
१२	श्री गंगा बहादुर थापा	लेखापाल	आर्थिक प्रशासन	
१३	श्री सन्तोष कुमार शाह	कम्प्युटर अपरेटर	बन्दी प्रशासन	
१४	श्री मिना के सी	कम्प्युटर अपरेटर	प्रशासन तथा योजना	
१५	श्री करिष्मा काफ्ले	कम्प्युटर अपरेटर	आर्थिक प्रशासन	
१४	श्री नरहरी लुइटेल	बेरुजु विज्ञ	आर्थिक प्रशासन	
१६	श्री फडिन्द्र बहादुर पौड्यल	खरिदार	प्रशासन तथा योजना	
१८	श्री काले तामांग	ह.स.चा	प्रशासन तथा योजना	
१९	श्री केश बहादुर भुजेल	ह.स.चा	प्रशासन तथा योजना	
२०	श्री वाला सुबेदी	ह.स.चा	प्रशासन तथा योजना	
२१	श्री लक्ष्मी थापा	कार्यालय सहयोगी	प्रशासन तथा योजना	
२२	श्री सरोज सिग्देल	कार्यालय सहयोगी	प्रशासन तथा योजना	
२३	श्री भिमा तामांग	कार्यालय सहयोगी	प्रशासन तथा योजना	
२४	श्री पशुपति पाण्डे	कार्यालय सहयोगी	पाले पहरा	

ख) देशका विभिन्न कारागारहरुमा रहेका बन्दीहरूको २०८० असार मसान्तसम्मको मास्केवारी लगायत कारागार र बन्दी सम्बन्धी विवरण पछाडि अनुसूचीमा संलग्न छ ।

७. सेवा प्रदान गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधि

दस्तुर कुनै नलाग्ने र अवधि प्रक्रिया पूरा भए तुरुन्त ।

८. निर्णय गर्ने प्रकृया र अधिकारी

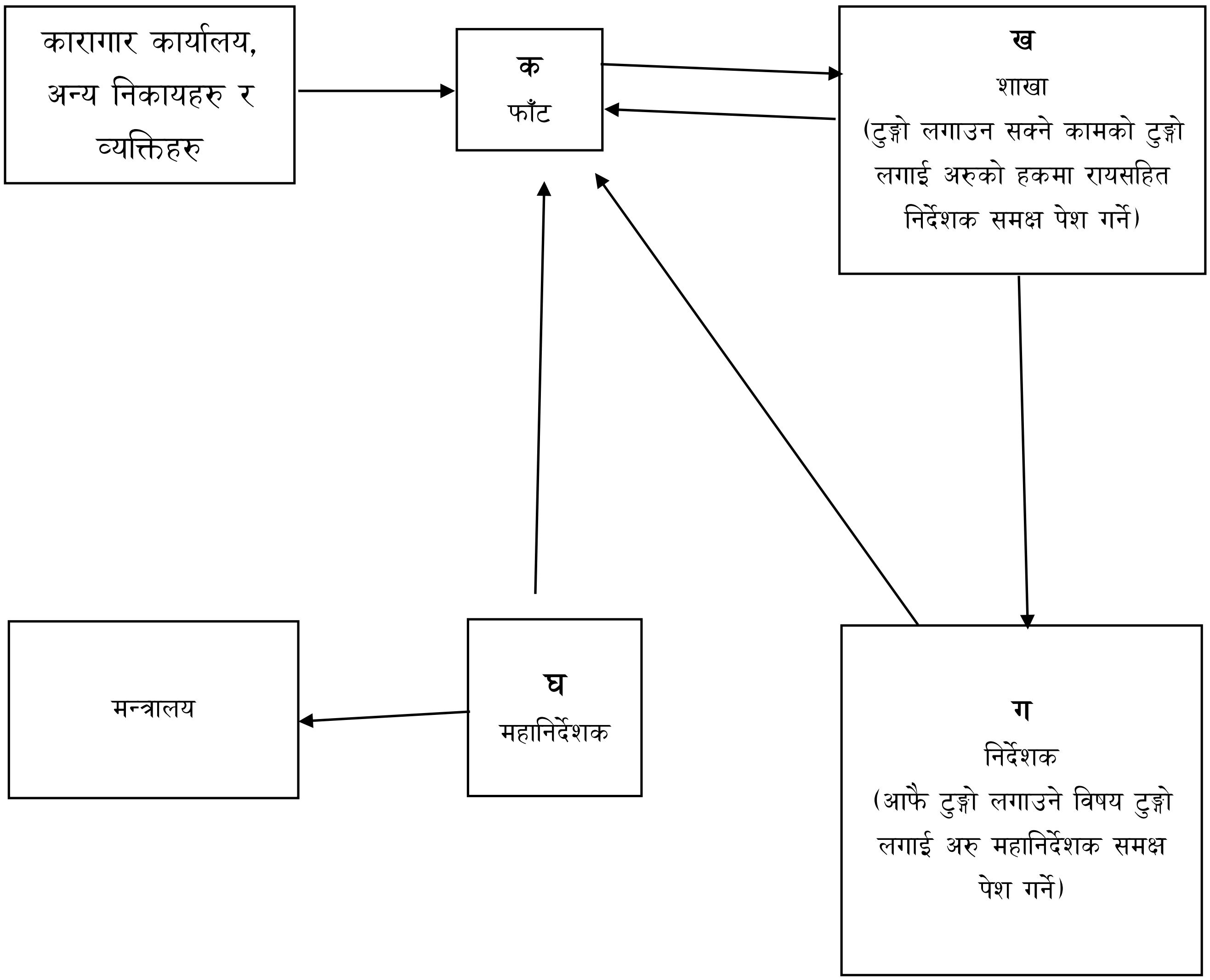

९. निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी

- महानिर्देशकबाट भएका निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी श्रीमान् सचिवज्यू गृह मन्त्रालय, साथै विभागका निर्देशकहरूबाट भएको निर्णय उपर महानिर्देशक।
- न्यायिक निर्णयउपर पुनरावेदन अदालत।

१०. यस अवधिमा सम्पादन गरेको मुख्य कामको विवरण

भौतिक पुर्वाधार निर्माणतर्फ

- नुवाकोटमा निर्माणाधीन केन्द्रीय कारागार भवन निर्माण कार्य दोस्रो चरणको अधिकाश भवनहरु, सुरक्षा भवनहरु, किचन तथा अन्य बल्कहरुको संरचनागत कार्य ९५% सम्पन्न भएको।
- बाँके नेपालगन्जको नौबस्तामा निर्माणाधिन कारागार भवनहरुको संरचनागत कार्य सम्पन्न भई हस्तान्तरण भैसकेको ।
- मोरङ र पाँचथर जिल्लामा कारागार भवन निर्माण कार्य ७०% मात्र पूरा। बजेट निकासा हुन नसकेकोले सम्पन्न हुन नसकेको।
- भोजपुर, हुम्ला, मुगु, बझाङ, उदयपुर, रोल्पा, जाजरकोट, सुर्खेत गरी थप ८ वटा कारागार भवनहरु निर्माणका कार्यक्रममा LMBIS संशोधन गरी शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग मार्फत हुने भनेकोमा बजेट रोक्का भएकोले हाललाई स्थगन गरिएको।

नीति र कानूनी सुधारतर्फ

- कारागार ऐन, २०७९ स्वीकृती भई मिति २०७९।०६।०९गते राजपत्रमा प्रकाशित भई लागू भएको।
- खुला कारागार नियमावलीको मस्यौदा तर्जुमा गरी स्वीकृतिको लागि मन्त्रालयमा पेश गरिएको ।
- कारागार नियमावली,२०२०मा १५औं संशोधन भई नेपाल राजपत्रमा मिति २०७९।०९।१८ प्रकाशित भएको ।
- कारागारमा रहेका बन्दीहरूलाई कामदारी सुविधा दिने सम्बन्धी कार्यविधिको मस्यौदा तर्जुमा स्वीकृतीको लागि मन्त्रालयमा पेश गरिएको।
- Prisoners Management Information System र माफिमिनाहा सम्बन्धि नयाँ Software निर्माण भई परीक्षणको क्रममा रहेको ।

माफी मिनाहा र अन्य

- २०७९ असोज ३ गते संविधान दिवसमा ६८१ जना, २०७९ फागुन ७ गते प्रजातन्त्र दिवस मा ३८१ जना र २०८० जेठ १५ गते गणतन्त्र दिवसमा ४८३ जना गरी जम्मा १५४५ जना बन्दीहरूको कैद मिनाहा गरि कैदमुक्त गरिएको।
- आ.व. ०७९-८० जम्मा १६९१ जना कैदीबन्दीलाई उपचार, शान्ति सुरक्षा र घरायसी प्रयोजनको लागि उपयुक्त स्थानमा स्थानान्तरण गरिएको ।

- ❖ कामदारी सुविधा समेत जोडेर तेकिएको कैद भुक्तान गरी विभिन्न मुद्दामा कारगारमा रहेका ५८७ जना कैदीहरूलाई कैदमुक्त गरिएको ।
- ❖ ७४ वटा कारागारका १८५ वटा ब्लकका र ५ वटा बाल सुधार गृहका लागि चौकीदार स्वीकृतीको नियुक्ति दिइएको।
- ❖ बन्दीहरुको स्वास्थ्य बीमा गर्न स्वास्थ्य बीमा बोर्डबाट कार्यविधि स्वीकृती भई बन्दीहरूको विवरण नामनामेसी तयार गरी नेपाल स्वास्थ्य बीमा बोर्ड पठाइएको र स्वास्थ्य बीमा बोर्डले १५४९ जनाको विवरण तयार गरी निकासा मागेकोमा बजेट अभाव कारण सम्पन्न हुन नसकेको।
- ❖ २० वटा कारागारहरूमा अनुमानित २१०० कैदीबन्दीहरुलाई मनोसामाजिक परामर्श दिइएको।
- ❖ सिपमूलक तालिम र रोजगारी तर्फ ८५०० जना कैदीबन्दीहरुको संलग्न भएको।

<u>बेरुजु फछ्यौट तर्फ</u>

- ❖ विभाग र कारागार कार्यालय अन्तर्गत कुल बेरुजु रु ११,०३,५३,०००/- (एघार करोड तीन लाख त्रिपान्न हजार)
- ❖ सम्परीक्षणका लागि मलेपमा पेश भएको रु १,८९,८३०००/- (एक करोड उनासी लाख त्रियासी हजार)
- ❖ गृह मन्त्रालयमा नियमितका लागि पेश भएको रु १,४०,४५,०००/- (एक करोड चासिल लाख पैतालिस हजार)
- ❖ सम्परीक्षणको लागि कागजात प्रमाण पेश हुन आएको रु.३१,४७,०००/-(एकतीस लाख सर्चालीस हजार)
- ❖ गृह मन्त्रीज्यू स्तरीय निर्णयबाट मिन्हाको लागि मन्त्रीपरिषदमा पेश हुन बाँकी रु.३१,१८,००० -/(एकतीस लाख अठार हजार)

११. विभागीय प्रमुख र सूचना अधिकारीको नाम र पद

विभागीय प्रमुख - श्री चक्र पाणी पाण्डे, महानिर्देशक (९८५११४०००७)

प्रवक्ता एवं गुनासो(नोडल) अधिकारी - श्री कमल प्रसाद पाण्डे, निर्देशक (९८५५०४७७७७)

सूचना अधिकारी - श्री रामचन्द्र शिवाकोटी, शाखा अधिकृत(९८५१२०८१२९)

१२. ऐन, नियम वा विनियम वा निर्देशिकाको सूची

१. नेपालको संविधान

२. कारागार ऐन, २०७९

३. कारागार नियमावली, २०२०
४. फौजदारी कसूर (सजाय निर्धारण तथा कार्यान्वयन) ऐन, २०७४
५. फौजदारी कसूर (कैदकट्टा) नियमावली, २०७६
६. ज्येष्ठ नागरिक ऐन, २०६३
७. बालबालिका सम्बन्धी ऐन, २०७५
८. निजामती सेवा ऐन, २०४९
९. निजामती सेवा नियमावली, २०५०
१०.मुलुकी अपराध संहिता, २०७४
११.स्थानीय प्रशासन ऐन, २०२८
१२.मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिता, २०७४
१३.प्रशासकीय कार्य फछ्र्यौट नियमहरू, २०२६
१४.कारागार व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७३
१५.मनोसामाजिक अपाङ्ग बन्दी अस्पताल संचालन कार्यविधि, २०७७
१६.सर्वोच्च अदालतबाट सम्बन्धित विषयमा भएको आदेश र फैसलाहरु
१७.नेपाल सरकारको सम्बन्धित विषयका नीति निर्देशन र निर्णयहरु
१८.नेपाल सरकारले कारागार व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित विषयमा गरेको सन्धि, सम्झौता र सहमतिहरू
१९.बन्दीहरुको बडापत्र, २०६०
२०.कारागार व्यवस्थापन विभाग, विभाग र मातहतका निकायहरुबाट विद्यमान ऐन कानून र कार्यक्षेत्रको परिधिभित्र नीतिगत निर्णयहरु लगायत अन्य ऐन, नियम, निर्णय, परिपत्र आदि ।

१३. आम्दानी, खर्च तथा आर्थिक कारोबार सम्बन्धी अद्यावधिक विवरण रु. हजारमा

सि.नं.	कार्यालयको नाम	कुल बजेट		असार मसान्त सम्मको खर्च	
		चालु बजेट	पूंजिगत बजेट	चालु खर्च	पूंजिगत खर्च
१	कारागार व्यवस्थापन विभाग	१९२९००	२०१२००	१,९४,८५	२२,०६,४८
२	कारागार कार्यालय	१८८४४००	१८२२००	२,०४,८१,३०	७,११,४९
	जम्मा	२०७७३००	३८३४००	२,०६,७६,१५	२९,१७,९७

१४. तोकिए बमोजिमका अन्य विवरण

विभिन्न सिपमूलक तालिम कार्यक्रम संलग्न बन्दीहरू ८५०० जना रहेका ।

१५. अघिल्लो आर्थिक वर्षमा सार्वजनिक निकायले कुनै कार्यक्रम वा आयोजना सञ्चालन गरेको भए सोको विवरण छैन ।

१६. सार्वजनिक निकायको वेबसाइटमा भए सोको विवरण

वेवसाईट www.dopm.gov.np ईमेल mail@dopm.gov.np

१७. सार्वजनिक निकायले प्राप्त गरेको वैदेशिक सहायता र ऋण अनुदान एवं प्राविधिक सहयोग सम्झौता सम्बन्धी विवरण छैन ।

१८. सार्वजनिक निकायले सञ्चालन गरेको कार्यक्रम र सो को प्रगति प्रतिवेदन

अनुसुचिमा समावेश छ ।

१९. सार्वजनिक निकायमा निकायले वर्गीकरण तथा संरक्षण गरेको सूचनाको नामावली र त्यस्तो सूचना संकलन गर्न तोकिएको समयावधि

सुचनाको हक सम्बन्धि ऐन, २०६४ तथा नियमावली २०६५ बमोजिम कारागार व्यवस्थापन विभागका सूचनाको वर्गीकरण

सि.न.	बिषय	सूचनाको प्रकार	कैफियत
१	साधरण सार्वजनिक गर्न सकिने	१. कारागार व्यवस्थापनको लागि छुटिएको बजेट, कार्यक्रम, खर्च र लेखा परिक्षण तथा बेरुजु फछ्र्यौट सम्बन्धी	

२०. सार्वजनिक निकायमा परेको सूचना माग सम्बन्धी निवेदन र सो उपर सूचना दिएको विवरण छैन ।

२१. सार्वजनिक निकायमा सूचनाहरु अन्यत्र प्रकाशन भएका वा हुने भएको भए सोको विवरण छैन ।

रामचन्द्र शिवाकोटी
सूचना अधिकारी
मिति २०८०।०४।१४

अनुसूचि १

देशका विभिन्न कारागारहरूमा रहेका बन्दीहरूको २०८० असार मसान्तसम्मको मास्केवारी

कैदी		थुनुवा		लिंग अनुसार		कुल मध्ये बृद्ध विदेशी आश्रित		बाल सुधार गृहतर्फका बालबालिका ११२७			
पुरुष	१५०६३	पुरुष	१०८८६	पुरुष	२५९४९	कुल मध्ये ६५ बर्ष माथिको संख्या	५७५	कैदी ६०५		थुनुवा ५२२	
महिला	७७९	महिला	७६५	महिला	१५४४	आश्रित बालबालिका	८५	बालक	५८५	बालक	५००
जम्मा	१५८४२	जम्मा	११६५१	जम्मा	२७४९३	कुल मध्ये विदेशीको संख्या	१३८१	बालिका	२०	बालिका	२२

प्रदेश	क्र स	कारागार रहेको स्थान	कैदी			कैदी जम्मा		थुनुवा			थुनुवा जम्मा	लिग अनुसार			कुल कैदीबन्दी	
			पुरुष	महिला		पुरुष	महिला		पुरुष	महिला		कैदि	थुनुवा		राष्ट्रियता	संख्या
कोशी	१	ताप्लेजुङ	११०	०	११०	४२	०	४२	१५२	०	१५२	६	०	०	भारतीय	२
	२	पाँचथर	९०	६	९६	४८	४	५२	१३८	१०	१४८	२	०	१	भारतीय	२
	३	इलाम	१७६	१३	१८९	७३	३	७६	२४९	१६	२६५	११	५	०	भारतीय/ भुटानी शरणार्थी	८
	४	झापा	७११	४४	७५५	७३०	३९	७६९	१४४१	८३	१५२४	२०	१३	१	भारतीय ८३, भुटानी ३७	१२०
	५	धनकुट्टा	६१	४	६५	३२	२	३४	९३	६	९९	१	१	०		०
	६	तेह्रथुम	७०	४	७४	१५	०	१५	८५	४	८९	४	०	१		०
	७	संखुवासभा	१०३	८	१११	२२	०	२२	१२५	८	१३३	९	२	१	भारतीय	१
	८	भोजपुर	७३	३	७६	२९	०	२९	१०२	३	१०५	१	१	०		०

	९	झुम्का सुनसरी	११०५	०	११०५	५१७	०	५१७	१६२२	०	१६२२	३१	३	०	भारतीय+भुटानी	५२
	१०	मोरङ	५४६	५८	६०४	३९१	४४	४३५	९३७	१०२	१०३९	१८	०	४	भारतीय ५७ र भुटानी ६	६३
	११	सोलुखुम्बु	५४	५	५९	२४	६	३०	७८	११	८९	०	०	०		०
	१२	ओखलढुङ्गा	५८	३	६१	१०	२	१२	६८	५	७३	४	०	०		०
	१३	उदयपुर	१४९	७	१५६	८२	६	८८	२३१	१३	२४४	६	१	०	भारतीय	१
	१४	खोटाङ	९६	३	९९	२५	०	२५	१२१	३	१२४	१	०	०	भुटानी शरणार्थी	१
मधेश	१५	सप्तरी	१९०	६	१९६	२०८	११	२१९	३९८	१७	४१५	१०	०	०	भारतीय	२३
	१६	सिराहा	२३७	१२	२४९	३३८	१२	३५०	५७५	२४	५९९	१२	०	२	भारतीय	१९
	१७	महोत्तरी	१०४	०	१०४	४५१	०	४५१	५५५	०	५५५	०	०	०	भारतीय	३२
	१८	सर्लाही	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	बन्दी नभएको	०
	१९	रौतहट	१८९	१६	२०५	१५८	२	१६०	३४७	१८	३६५	०	२	२	भारतीय	२२
	२०	पर्षा	६२३	४२	६६५	७६०	२९	७८९	१३८३	७१	१४५४	४१	४	२	भारत	१९२
बागमती	२१	सिन्धुली	१८७	४१	२२८	५६६	३९	६०५	७५३	८०	८३३	१०	१३	१६	भारत + बोलिवया +बर्मा	४०
	२२	दोलखा	१३०	०	१३०	२२	०	२२	१५२	०	१५२	१	०	०		०
	२३	रामेछाप	२५३	८	२६१	४८	११	५९	३०१	१९	३२०	३	०	१	जाम्बियन-१ भारतिय-१०	११

२४	रसुवा	६४	५	६९	०	०	०	६४	५	६९	१	०	०	भारतिय १.पाकिस्तानी-१	२
२५	नुवाकोट	१०८	१५	१२३	३०	३	३३	१३८	१८	१५६	५	०	०	बोलिभियन	१
२६	धादिङ	१३८	१२	१५०	१३३	१०	१४३	२७१	२२	२९३	१५	६	२	भारतीय	८
२७	धुलिखेल काभ्रे	१०५	०	१०५	१७८	०	१७८	२८३	०	२८३	४	१	०	भारतिय-४ क्यानडीयन -१	५
२८	चौतारा सिन्धुपाल्चोक	१०१	०	१०१	२९	०	२९	१३०	०	१३०	४	०	०		०
२९	डिल्लीवजार	२४७	०	२४७	४०२	०	४०२	६४९	०	६४९	११	०	०	भारत-१८, चिन-४, पाकिस्थान-१, अमेरिका -१, कोरिया-1,सर्विया-१	२६
३०	जग्न्नाथदेवल	१६८५	११३	१७९८	१३०२	३२३	१६२५	२९८७	४३६	३४२३	६८	११	१२	भारतीय	२५१
३१	नख्खु ललितपुर	९००	०	९००	५६७	०	५६७	१४६७	०	१४६७	०	०	०	भारतीय	९४
३२	चितवन	३७५	३०	४०५	३३३	१८	३५१	७०८	४८	७५६	१४	२	५	भारतीय	२९
३३	भीमफेदी मकवानपुर	७५९	१७	७७६	२८८	१०	२९८	१०४७	२७	१०७४	११	०	०	भारतीय	७२

गण्डकी	३४	मनाङ	४	०	४	०	०	०	४	०	४	०	०	०		०
	३५	मुस्ताङ	८	०	८	५	०	५	१३	०	१३	२	०	०		०
	३६	पर्वत	७१	२	७३	२२	१	२३	९३	३	९६	१	०	०	भारतिय	१
	३७	म्याग्दी	७१	२	७३	१७	२	१९	८८	४	९२	०	०	०	भारतीय	२
	३८	बाग्लुङ	९८	७	१०५	५८	१	५९	१५६	८	१६४	४	०	२		०
	३९	गोरखा	२९	९	३८	६०	४	६४	८९	१३	१०२	८	०	०	भारतीय	१
	४०	लमजुङ	४६	५	५१	३६	२	३८	८२	७	८९	०	०	०	भारतीय	१
	४१	दमौली तनहु	१०९	६	११५	१५३	१४	१६७	२६२	२०	२८२	२३	१	२		०
	४२	कास्की	४९६	१६	५१२	१८९	२८	२१७	६८५	४४	७२९	१२	१०	२	भारतीय, अमेरिकन, क्यानेडियन ,जर्मन	२३
	४३	स्याङ्जा	५९	०	५९	८५	३	८८	१४४	३	१४७	४	०	०		०
लुम्बिनी	४४	नवलपरासी पश्चिम	२६१	४१	३०२	१५१	२९	१८०	४१२	७०	४८२	१०	२	३	भारतीय	३१
	४५	पाल्पा	२२३	२०	२४३	३६	५	४१	२५९	२५	२८४	६	०	२	भारतीय	९
	४६	अर्घाखाची	३२	४	३६	२८	५	३३	६०	९	६९	३	२	०	भारतिय	२
	४७	गुल्मी	६६	४	७०	२४	४	२८	९०	८	९८	०	०	१		०
	४८	रोल्पा	९२	९	१०१	२५	१	२६	११७	१०	१२७	२	०	०		०
	४९	प्यूठान	४९	५	५४	२४	१	२५	७३	६	७९	०	०	१		०
	५०	कपिलबस्तु	२५८	०	२५८	२३९	२	२४१	४९७	२	४९९	८	३	०	भारतीय	२९
	५१	रुपन्देही	१८८	०	१८८	२४९	०	२४९	४३७	०	४३७	२	१	०	भारतीय	३७

	५२	तुलसिपुर दाङ	४६३	२८	४९१	११	२०	३१	४७४	४८	५२२	११	०	३	भारतीय	१४
	५३	घोराही दाङ	१६६	०	१६६	२४४	०	२४४	४१०	०	४१०	१	३	०	भारतीय	६
	५४	बाँके	५३५	०	५३५	३८६	०	३८६	९२१	०	९२१	११	२	०	भारतीय	६५
	५५	बर्दिया	२९५	१८	३१३	१००	२९	१२९	३९५	४७	४४२	६	५	५	भारतिय	१०
कर्णाली	५६	रुकुम पश्चिम	५२	७	५९	७९	०	७९	१३१	७	१३८	४	०	०		०
	५७	सल्यान	६३	१०	७३	४९	६	५५	११२	१६	१२८	२	०	१	भारतिय	३
	५८	हुम्ला	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	बन्दी नभएको	०
	५९	जुम्ला	५१	६	५७	५७	०	५७	१०८	६	११४	०	१	१		०
	६०	मुगु	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	बन्दी नभएको	०
	६१	कालिकोट	२७	३	३०	१२	०	१२	३९	३	४२	२	१	१		०
	६२	डोल्पा	१७	०	१७	१	०	१	१८	०	१८	०	०	०		०
	६३	जाजरकोट	४४	०	४४	१८	०	१८	६२	०	६२	३	०	०		०
	६४	दैलेख	१०६	१२	११८	३१	२	३३	१३७	१४	१५१	५	०	०	भारतिय	२
	६५	सुर्खेत	२७२	३२	३०४	८९	७	९६	३६१	३९	४००	२	२	४	भारतीय	२
सुदुर पश्चिम	६६	बझाङ	५९	०	५९	९	०	९	६८	०	६८	४	२	०	भारतिय	२
	६७	बाजुरा	३५	०	३५	२२	०	२२	५७	०	५७	४	०	०		०
	६८	अछाम	५७	५	६२	१५	२	१७	७२	७	७९	०	०	२		०
	६९	डोटी	५६	१	५७	४	०	४	६०	१	६१	१	०	०		०
	७०	कैलाली	३२८	२९	३५७	२८१	१४	२९५	६०९	४३	६५२	१	४	३	भारतीय	३४

	७१	दार्चुला	५४	२	५६	५	०	५	५९	२	६१	२	०	१	भारतिय	१
	७२	बैतडी	६०	०	६०	१७	०	१७	७७	०	७७	३	०	०		०
	७३	डडेलधुरा	१४०	११	१५१	२	३	५	१४२	१४	१५६	१	०	१	भारतीय	५
	७४	कन्चनपुर	२२६	१०	२३६	२००	६	२०६	४२६	१६	४४२	१	०	०	भारतीय	२४
			१५०६३	७७९	१५८४२	१०८८६	७६५	११६५१	२५९४९	१५४४	२७४९३	४७१	१०४	८५	०	१३८१

अनुसूचि २

विभिन्न समयमा कारागारमा रहेका कैदीबन्दीको संख्या

सि. न.	विवरण	कैदीबन्दीको विवरण			बिदेशी	वालवालिकाको विवरण			कैदीबन्दीको बृद्दि %
		पुरुष	महिला	जम्मा		आश्रित	वालक	बालिका	
१	२०६६ असार मसान्तसम्म			११५००					०.००
२	२०६८असार मसान्तसम्म			१३०६८					१३.६३
३	२०७३ असार मसान्तसम्म	१६२५८	१२८१	१७५३९	९६९	९४	२२४	६	३४.२१
४	२०७४ असार मसान्तसम्म	१६५३०	१३२३	१७८५३	१००५	८२	२५४	४	१.७९
५	२०७५ असार मसान्तसम्म	१८०७४	१२८६	१९३६०	१०८७	६०	२५४	४	२.६९
६	२०७६ असार मसान्तसम्म	२०९८४	१४३४	२२४१८	११७२	८३	२५४	४	–९.२५

नोटः कुल कैदीबन्दीमा बिदेशी समेत समावेश भएको, आश्रीत र वालवालिका छुट्टै रहेको ।

सि. न.	विवरण	कैदी विवरण		थुनुवाको विवरण		कुल कैदीबन्दी			बिदेशी	बालबालिकाको विवरण			कैदीबन्दीको बृद्दि %
		पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	जम्मा		आश्रित	वालक	बालिका	
१	२०७७ असार मसान्त सम्मको विवरण	१३१२७	८२४	९२९४	५५७	२२४२१	१३८१	२३८०२	१२८७	८१	६०६	२३	–३.६५
२	२०७८ असार मसान्त सम्मको विवरण	१२६८१	७९१	१०३५१	५६७	२३०३२	१३५८	२४३९०	१२६४	८९	७९१	२५	–४.४७
३	२०७९ असार मसान्त सम्मको विवरण	१३९४१	७४२	१०८४९	६६५	२४८०७	१४३३	२६२४०	१३५८	७२	१०३३	३१	५.३१

नोटः कुल कैदीबन्दीमा बिदेशी समेत समावेश भएको, आश्रीत र वालवालिका छुट्टै रहेको ।